

КАЛІ АДКАЗ ЗАГАДЗЯ ВЯДОМЫ

Некалі В. Бялінскі трапіў за каваў, што ў добры апазданні абавязкова жыць знаёмы незнаёмым. Ён сустракаў такіх, як ён, у жыцці шмат разоў, але менавіта гэтага бачыце ўпершыню. У кепскай жа апазданні вы абступалі падарожна знаёмымі, якіх не маюць ні сваіх тавары, ні сваіх учышкаў і якія гавораць на такой мове, што так і хочацца расставіць коскі або кілічкі. У жыцці вы такіх людзей амаль не сустракалі, бо кожны чалавек хоць неабудзь адзінокава ад другога. Але яны вам добра знаёмы — па літаратуры, па многіх творах...

дасягае гэтага за якія-небудзь дзевят мінуць. Усё гэта нагадвае выкананне школьнікам дамагання задання па арыфметыцы, калі ён, пагледзеўшы ў канцы залічкі адказ, імкнецца падпісаць пад яго рашэнне заданні. Адказ з самага пачатку апазданні быў гатовы ў пісьменніцы: добра павінна перамагчы. Не выклікаюць сумненняў і выхадныя дзеянні: Папоў, інтэлектуальна напружаны чалавек, бо па першым выглядку вылазіць з ваны і едзе да хара, чаго не зрабіў доктор Бабінік. Школьнік сьбіра Тані Юрка, надварот, чалавек кепскі, таму што ходзіць у кампаніі ляхаў дзядучат, носіць каларовыя вузкія штаны, піша аўтаручкай з залатым пером і вучыцца на ўрача, хоць не мае да будучай прафесіі ніякай ахвоты. Ці не праўда — даўно знаёмыя фігуры?

Намаляваўшы схему развіцця дзеяння ў апазданні, расставіўшы гераў, пісьменніца афарбавала іх толькі чорнай альбо белай фарбай. Вядома, што адным са сродкаў характарыстыкі герояў з'яўляецца яго мова, якая павінна быць гэтак жа індывідуалізавана, як і сам герой. Задача не проста: гэта, калі можна так сказаць, вышэйшая матэматыка мастацкага твора. У апазданні ж «Хто ты для мяне?» не заўважана нават і спробы нейкім чынам індывідуалізаваць мову персанажаў. Усе яны гавораць аднолькавай, стандартнай мовай, якая адрозніваецца толькі аўтарскімі каментарыямі — страціла сказаў она, «горача воскланула она», «сургімом пробормотал она», «холодно казал Попов» і г. д. І зноў такі інакш негавя: хіба можна Папоў у адпаведнасці з ролю, адвядзенай яму, сказаць «страціла», а Тана — «сургімом» альбо «холодно»?

Тая ж задаленасць, тое ж гэтае рашэнне, тая ж «смакмасна» і ў апазданні «Жаўранкі на вуліцы». У ім пісьменніца вырашыла даказаць даўно даказанае — неспакой пасля заканчэння вучыцельскага працоўнага дня, куды пасылаюць. Праўда, яе гераіня Віка адгаджаецца пахвост на працу ў Грыбаўск. Але чаму яна адгаджаецца? А таму, што гарадок гэты, аказваецца, не такі ўжо і кепскі. Напрыклад, тут ёсць атыле, будаўніцтва цудоўная балыца, і пакуль Віка вучыцца, яна будзе гатова. «Віка в каком-то сне наяву увидела его (будника — Ф. Я.) оконченным, с белыми глазами на окнах занавесками, с широкой зеркальной дверью, которая с мелодичным звоном открылась перед

ФІЛЬМЫ АБ МАСТАЦТВЕ

«УВЕРЦЮРА»
У фільме адлюстраваны падзеі Другога міжрэспубліканскага конкурсу маладых музыкантаў-выканаўцаў, які адбыўся ў гэтай годзе ў сталіцы Латвіі — Рызе. Для ўдзелу ў конкурсе з'ехалі лепшыя маладыя музыканты Эстоніі, Латвіі, Беларусі і Малдавіі, а таксама вядомыя дзяржаўныя музычныя мастацтва нашай краіны. Карціна знаёміць гледачоў з найвышэйшымі дасягненнямі выканаўцаў, сярэпачамі, віланчэлістамі, піяністамі і вакалістамі, якіх у конкурсе выступалі ўпершыню. Вытворчасць Рымскай студыі. Рэжысёр — І. Мас.

«САКРАТ АДНОЙ КАРЦІНЫ»
Фільм расказвае аб вядомых класічных творах жывапісу, якія захоўваюцца ў музеях Румыніі. Знаёмыя з цудоўнымі націскамі, якія адносяцца да розных школ жывапісу — нямецкай, італьянскай, іспанскай, фламандскай і інш. — фільм расказвае аб руплівай працы па вызначэнні аўтарства многіх вядомых твораў.

У гасцях у рабочых Мінскага тоннажскага камбіната пабывалі народныя артысты СССР Б. Платонаў і мастацтвазнаўца А. Сабалеўскі. Б. Платонаў расказвае пра свой творчы шлях, а А. Сабалеўскі — пра работу над кнігай, прысвечанай народнаму артысту.

Фільм расказвае аб вядомых класічных творах жывапісу, якія захоўваюцца ў музеях Румыніі. Знаёмыя з цудоўнымі націскамі, якія адносяцца да розных школ жывапісу — нямецкай, італьянскай, іспанскай, фламандскай і інш. — фільм расказвае аб руплівай працы па вызначэнні аўтарства многіх вядомых твораў.

ЖАУРАНКІ НА ВУЛІЦЫ

Вос апазданне «Хто ты для мяне?» яго гераіня вельмі славян, як думае аўтар, вяснапаўнацэннага дзяўчыны Тана, якая марыць аб вядомым каханні. У гаворцы з сяброўкай яна падкрэслівае: «Понимаешь, не просто любви, а именно большой...» Сяброўка Тана, жанчына з вопытам, вельмі спакойна адказвае, што аб такім каханні марыць усе, а дзесяць яно хіба не кожнаму, і папярэджае дзядучку, каб яна не спадзявалася на Папова, панурага і чарствава чалавек, ад якога жыць гадоў назад ужо жонка. «А еслі быць настольнай», — дэклараваў пятаеца Тана, і такім холадам і рацыяналізмам пазвае ад гэтага запытання, што ў чыста замест сімвалаў да гераіня, што та дамагаецца аўтар, з'яўляецца аднаголіна. Замест непасрэднасці і мова, бескалопнасці вяснапаўнацэннага дзяўчыны перад намі цвярозы разлік жанчыны, якая шукае тактычны ход з дапамогай якога можна ўзяць у палон аб'ект свайго кахання. У такім разуменні гераіня, мяне, чыста, умоўнае яшчэ і тое, што да гэтага часу аб каханні Тана да Папова не было сказана ні слова. Больш таго, яны яшчэ зусім не сустракаліся. Праста — перш чым пакажаць, Тана вышляе пакажаць яго — вос і ўсё.

Але імкненне пісьменніцы ў што б там ні стала зрабіць Танаю стаўчай і незвычайнай па ўсім адносінах прыводзіць да вынікаў яшчэ больш дзіўных. Прымусішы ўрэшце Папова пакажаць яе, Тана імкнецца наперад абудзіць у ім актыўную дзейнасць, узяць яго на барачыцу з мяшанымі, руднірамі, махлярамі — і

У ІМКЛІВЫМ РЫТМЕ ЧАСУ

Новая кніга вершаў Эдзі Агняцвет можа падабацца ці не падабацца, але, я думаю, кожны, хто яе прачытае, скажа, што ў пазтэсе — свой почырк. Таму мне хочацца пачаць гаворку менавіта з таго, якім чынам пазтэса дасягае сваёй непадобнасці да іншых, з чаго і я складаецца ў яе тое «ліца» неабіе выразненне, без якога пазтэса наогул немагчыма.

лікага сучаснага горада. І вершы — які правіла, кароткія, дынамічныя, напісаныя ўпэўненай рукой прафесіянала. Кароткі энэргічны радок, пругкі рытмічны напор усёды падкрэсліваюць імклівасць руху.

Свет Эдзі Агняцвет — шумны, гаскаваты, вясёлы. Ён напоўнены гаскаватымі людзьмі, іх смехам, воклічамі, кінутымі ў спешцы, на хвалу. Так званы лірычны герой амаль ніколі не застаецца ў адзіноце, ён заўсёды ў навабудовах, на завонах, на аўтобусных прыпынках, у аэрапорце. Шум жыцця, неспіханы гул дарогі — вось гукавы фон, на якім адбываецца дзеянне большасці вершаў.

Але і падкрэсліваючы дынаміку руху, Эдзі Агняцвет не страціў пільнасці пазтэчнага эраку. Напрыклад, у тым жа вершы, дзе імкліва праходзіць матацкі з дзядучкай на багачку, мы бачым, як

«прыгожы не шукае, ён лопіць на хвалу адзіночкі, вясёлы гас, дзіўны чаруд, дзіўны верас прыдарожны, Прасторы ўсіх лугоў!»

Гарыць арванават хустка Палоска зары.

Калі я ў другі і ў трэці раз перачытаў гэты верш, мяне не пакідала адчуванне, быццам і я прымацуюся нейкім чынам на гэтым самым матацкім і ён пачаў мяне ад будынка да будынка, ад вакзала да вакзала, ад пазтэсы да пазтэсы — і вецер, які ён падмаваў, перагортаў старонкі кнігі. На кароткіх прыпынках я дзядучку і зазіраў у вачэйні кінаэтэр, дзе ў адзіноце на экране зорка, але бачыў пачуццё буралом, навебана ў адзіноце ў пачаў гадзінічнікавага даша ў адзіноце ў пачаў позірк на заводзі мінуты там

Значнасць задуму ўзяла над агучаным узруненнем і такім чынам, каб яму заўсёды спадарожнічаў поспех, трэба глыбей зазіраць у сутнасць жыцця, у сутнасць чалавечых канфліктаў і паучаць і смялей адкажаць «паучальныя» схемы.

Калі я ў другі і ў трэці раз перачытаў гэты верш, мяне не пакідала адчуванне, быццам і я прымацуюся нейкім чынам на гэтым самым матацкім і ён пачаў мяне ад будынка да будынка, ад вакзала да вакзала, ад пазтэсы да пазтэсы — і вецер, які ён падмаваў, перагортаў старонкі кнігі. На кароткіх прыпынках я дзядучку і зазіраў у вачэйні кінаэтэр, дзе ў адзіноце на экране зорка, але бачыў пачуццё буралом, навебана ў адзіноце ў пачаў гадзінічнікавага даша ў адзіноце ў пачаў позірк на заводзі мінуты там

«прыгожы не шукае, ён лопіць на хвалу адзіночкі, вясёлы гас, дзіўны чаруд, дзіўны верас прыдарожны, Прасторы ўсіх лугоў!»

Фёдар ЯФІМАУ

ва — «жывая», героі — «спальняныя», брызны — «маладыя».

Значнасць задуму ўзяла над агучаным узруненнем і такім чынам, каб яму заўсёды спадарожнічаў поспех, трэба глыбей зазіраць у сутнасць жыцця, у сутнасць чалавечых канфліктаў і паучаць і смялей адкажаць «паучальныя» схемы.

Значнасць задуму ўзяла над агучаным узруненнем і такім чынам, каб яму заўсёды спадарожнічаў поспех, трэба глыбей зазіраць у сутнасць жыцця, у сутнасць чалавечых канфліктаў і паучаць і смялей адкажаць «паучальныя» схемы.

Значнасць задуму ўзяла над агучаным узруненнем і такім чынам, каб яму заўсёды спадарожнічаў поспех, трэба глыбей зазіраць у сутнасць жыцця, у сутнасць чалавечых канфліктаў і паучаць і смялей адкажаць «паучальныя» схемы.

Значнасць задуму ўзяла над агучаным узруненнем і такім чынам, каб яму заўсёды спадарожнічаў поспех, трэба глыбей зазіраць у сутнасць жыцця, у сутнасць чалавечых канфліктаў і паучаць і смялей адкажаць «паучальныя» схемы.

— Люблю.
— А я, разумееш, не люблю. Мабыць таму, што яна мяне любіць, — хітруе ён і змаўкае. Я штурхаю спіной Мільчука, мне хочацца, каб ён гаварыў яшчэ.
— Што, не верыш? — Мільчук сміецца нечым самай — А ведаеш, каго бог любіць больш? Нас ці жанчы? Жанчы, таму ён і стварае іх больш.
— Суседзі рагочуць.
— Назад твая харашая, — кажу я — Верная. Яна можа цібе чакаць і дзесяць год.
— Чуваш глухі тва самалёт. Мы паварочваем галавы, самалёту не відаць, але палымаецца і строіцца.
— Ляціць! — крычыць хтосьці.
Лейтэнант Фёдару моўкі махае рукою, і мы рушым за ім. Боты мякка шорхаюць па мокрай бетоннай дарожцы. Адыта, усюды блішчэць лужыны, у кожнай — па сонцу, шодраму сакавічому сонцу.

Правераны парашуты. Наш самалёт апошні. Лейтэнант пытае: у каго якія скары, ці ўсе здаровы? Скары ніякі, здаровы ўсе. Садзіліся ў самалёт. Лейтэнант зачынае дзверы, адырае нас, твар яго сур'ёзны. Ён заўсёды хоча зважана строіць і хоча, каб яго нават крмык пабывалі. Але ж ён добры хлопец: на год за мяне маладзёжны, афіцэрскае палоні носіць трэці месяц, лупіць з намі ў валебол, рэжацца ў «казла», на самадзельных канцэртах танцуе беларускую «сублуду».

— Увага! Слухай мяне уважліва, — гаворыць ён. — Наша задача: разам з батальёнам прыляціць у раёне горада... ён называе мой горад, — захапіць плацдарм — перакрываючы нам і чыгункі — і ўтрымаваць яго да падыходу асноўных сіл. Па дазыходзе разведкі плячоўка прызначэння занята праціўнікам. Задача ўзвода: падаць праціўніка з паветра. Дзейнічаць агнём аўтаматаў і гранатаў!

Мы ляцім пад сінім небам і яркім сонцам. Промні б'юць у ілюмінатары, і ўсе мы ў сонечных пырсках. Сакавік, вясна... Гэтай парой дзядучы часцей вымаюць з сумачка лустэракі, бгучу ў аткі з крэмам ад вяснушка, а салдаці прагна чакаюць зважэння ў горад і лёту ад сваіх любімых... У Тамары заўсёды ў сакавіку паўжылія вяснушкі на носе...

Мы ляцім. Усе маўчаць. Мільчук дрэм. Лейтэнант Фёдару ўвесь час паірае ў ілюмінатары. Марчанка чытае нейкую маленькую кніжачку — відаць, вершы. А я думаю пра Тамару, пра яе пісьмо. На яе я пачаў чытаць, а адказаў нічога. Што з ёй? Чаю ў мяне прадчуванне, калі яна захавала? Можна праз гэта і не пісаць? Былае, што і пошта губляе пісьмы, усё бывае... Я намаваю праз куртку не пісьмо — белы канверт з бронзай у левым ражку. Паўгода назад я купіў ёй пачак такіх канвертаў. «Вось, каб усё мне пераслала за год», — сказаў я. І яе пісьмы ў гэтых канвертах ішлі мне. Можна і сёння прысець паглядзець у ротунку канвертаў яе ліст, і ён чакне мяне, а я чорт ведама што думаю? Мне ротаць вяселье.

— Мільчук, — тузаю суседа за рукаў. — Праспіш. Вунь Надзя хусткай табе махае. Ён прышкэцаўца лбом да шкла ілюмінатара, глядзіць уніз. Я і Марчанка рагочам.
— Падарываўца! — раптам гуквае лейтэнант.
Я гляджу ў ілюмінатары. Горад побач, ён застасіцца крмык злева. Новы мікраваўн уіраецца ў лес. Тэлевізійная мачта, электрычныя...
— Таварыш лейтэнант! — крычу я. — Гэта горад М?

— Увага! Слухай мяне уважліва, — гаворыць ён. — Наша задача: разам з батальёнам прыляціць у раёне горада... ён называе мой горад, — захапіць плацдарм — перакрываючы нам і чыгункі — і ўтрымаваць яго да падыходу асноўных сіл. Па дазыходзе разведкі плячоўка прызначэння занята праціўнікам. Задача ўзвода: падаць праціўніка з паветра. Дзейнічаць агнём аўтаматаў і гранатаў!

— Увага! Слухай мяне уважліва, — гаворыць ён. — Наша задача: разам з батальёнам прыляціць у раёне горада... ён называе мой горад, — захапіць плацдарм — перакрываючы нам і чыгункі — і ўтрымаваць яго да падыходу асноўных сіл. Па дазыходзе разведкі плячоўка прызначэння занята праціўнікам. Задача ўзвода: падаць праціўніка з паветра. Дзейнічаць агнём аўтаматаў і гранатаў!

